

Zofia Orawa, Kraków

KRÓLEWSKOŚĆ NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY W NAUCZANIU KOŚCIOŁA

Epokę naszą w życiu Kościoła można nazwać mariologiczną. Bez Matki Bożej nie byłoby chrześcijaństwa, nie byłoby Odkupienia. Ona jest ludzkim węzłem między Słowem a nami w historii zbawienia. Słowa Credo: „Począł się z Ducha św. i narodził się z Maryi Panny“ wskazują na realny początek naszego Odkupienia.

Problemem centralnym dzisiejszej mariologii stała się królewskość N. M. P. I chociaż nie było dotąd oficjalnej definicji Kościoła królewkości N. M. P. to jednak Kościół w swoim zwyczajnym nauczaniu zawsze podkreślał tę doktrynę — udzielając aprobaty żywej i gorącej pobożności wiernych.

Z tytułem „Królowa“ — w odniesieniu do N. M. P. spotykamy się dopiero od VII i VIII w. u papieży: św. Marcina, św. Agatona, św. Grzegorza II i Adriana I. Tytuł „Regina“ przewija się w hymnach, w modlitwach, bullach u Innocentego III, Grzegorza IX, Mikołaja IV, Jana XXII, Bonifacego IX, Innocentego IV, Sykstusa IV, Sykstusa V, Pawła V, Grzegorza XV, Urbana VIII.

Od XVIII w. zaczyna się coraz bardziej rozszerzanie tego tytułu. Benedykt XIV w Złotej bulli *Gloriosae Dominae* przyznał Matce Bożej królewskie atrybuty i mówi, że Kościół pod kierownictwem Ducha św. zawsze uznawał Matkę Bożą za Królową nieba i ziemi. Początki XIX w. odznaczają się trwałym podkreśleniem królewkości Matki Najświętszej. Grzegorz XIV¹ ogłosił publicznie dziękczynienie obywateli Rzymu Maryi Królowej Nieba za uratowanie od epidemii cholery w r. 1838 listem apostolskim *Coelestis Regina* dn. 15 sierpnia.

Pius IX (1846—1878) ogłoszeniem dogmatu o Niepokalanym Poczęciu dnia 8 kwietnia 1854 r. rozpoczął nową erę w mariologii. Ogłaszając nowy dogmat maryjny powoływał się na tradycję Kościoła i głęboki kult N. Panny. W definicji dogmatu nazywa Matkę Bożą Królową nieba i ziemi. „Najświętsza Dziewica Maryja w pierwszej chwili swego poczęcia za szczególniejszą łaską i przywilejem Boga wszechmocnego przez wzgląd na przyszłe zasługi Jezusa Chrystusa, jedna z całego rodzaju ludzkiego zachowana była wolna od wszelkiej pierworodnej... Pan Ją przeciw ustanowił Królową nieba i ziemi, a wyniesiona ponad wszystkie chóry aniołów i zastępy świętych, stojąc po prawicy Jednorodzonego Syna Swego Pana Naszego Jezusa Chrystusa, najprzemożniej wyprasza wszystko swymi matczynymi błaganiami i czego szuka, znajduje, czyli nigdy nie zawodzi...“².

¹ Acta Gregorii Papae XVI v. 2. pp. 271—274.

² „Nihil est timendum, nihilque desperandum ipsa duce, ipsa auspice, ipsa propitia, ipsa protegente, quae maternum sane in nos gerens animum,

W r. 1830 Matka Najświętsza ukazała się św. Katarzynie Labouré jako Królowa Świata. Dało to początek ruchowi dążącemu do poświęcenia ludzkości Maryi Królowej Świata. W r. 1864 grupa biskupów zwróciła się do papieża z prośbą, ażeby proklamował uroczyste Królewskość Matki Bożej. W niektórych dawnych mszałach znajdowała się msza *In veneratione Reginae Coeli et Terrae* (tekst jej znajduje się w bibliotece w Verdun). W r. 1870 biskup Tour w imieniu grupy biskupów francuskich i hiszpańskich, uczestników soboru watykańskiego, ponowił tę prośbę. Pius IX w obu wypadkach odniósł się do tych prośb życzliwie, ale nie poczynił żadnych kroków w tym kierunku. Zachęcił jedynie, aby się modlić, aby wierni dobrowolnie uznali królewskość Matki Bożej, a wtedy Kościół ogłosi ten przywilej.

W przemówieniu na pierwszej sesji Soboru Watykańskiego dn. 8 grudnia 1868 r. *Quod votis omnibus* Pius IX wzywa pomocy Matki Bożej jako Królowej Kościoła³.

Za pontyfikatu Piusa IX wyszedł również dekret *Hispaniarum* w r. 1855 aprobowany definitywnie Oficjum i Mszę o Najczystszym Sercu Maryi. Konsultorzy Św. Kongregacji Rytów jako rację tego dekretu podali, że Święta Dziewica jest Królową razem z Chrystusem Królem i Protektorką Kościoła.

Leon XIII (1878—1903) w enc. *Supremi Apostolatus* z 1. IX. 1883 r. mówi o wielkiej władzy Maryi nad Synem, wynikającej z Jej Boskiego Macierzyństwa i współdziałania w dziele Odkupienia. W enc. *Octobri mense* nazywa Matkę Bożą Panią i łączy to z Jej Boskim Macierzyństwem. W enc. *Magnae Dei Matris* z 8. IX. 1892 podkreśla królewską godność Maryi wynikającą ze współcierpienia z Chrystusem⁴.

W enc. *Laetitia Sanctae* na 50-lecie swojej konsekracji biskupiej, wskazuje na tajemnice różańca, za pośrednictwem których stajemy się towarzyszami świętych i chwalebnej Królowej Matki. W enc. *Jucunda semper* zachęca do modlitw i prośb do Maryi Królowej Nieba, która króluje w niebie obok Syna. Enc. *Adiutricem populi* w 1895 r. wiąże

nostraeque salutis negotiae tractans de universo humano genere est sollicita, coeli terraeque Regina a Domino constituta ac super omnes Angelorum choros sanctorumque ordines exaltata astans ad dextris Unigeniti Filii Sui Domini Nostri Jesu Christi maternis suis precibus validissime impetrat, et quod quaerit invenit ac frustrari non potest“.

³ „Tu vero Mater pulchrae dilectionis, agnitionis et sanctae spei. Ecclesiae Regina et propugnatrix, Tu nos, consultationes, labores nostros in Tuam maternam fidem tutelamque recipias, ac Tuis age apud Deum precibus, ut in uno semper spiritu maneamus et corde“ (Pii IX. Pontificis Maximi Acta, Pars I. vol. 5. Romae pp. 109—115).

⁴ „Sic eam superni et mundani regni manet corona, quod invicta futura sit regina martyrum, sic in coelesti Dei civitate per aeternitatem omnem coronata assidebit ad Filium, quod constanter per omnem vitam, constantissime in Calvaria redundantem tristitia calicem sit cum Illo exhaustura“.

działalność M. B. w początkach Kościoła jeszcze w Wiczniku z Jej królewską pozycją w Kościele dzisiejszym. Leon XIII popularyzuje również tytuł królewski Maryi na drugiej półkuli. W liście do biskupów meksykańskich mówi o Naszej Pani z Guadelupy jako o „Waszej Królowej“. Ten sam papież omawiając wydarzenia w Lourdes wyraża nadzieję, że „Królowa Nieba“ je zatwierdzi. Warto też zaznaczyć, że za pontyfikatu Leona XIII wyszedł ważny dekret Św. Kongregacji Obrzędów broniący kultu hyperdulii „Królowej i Pani Aniołów“. Papież ten również pozwolił ukoronować w swoim imieniu statuetkę M. B. Królowej Świata we Fryburgu w Szwajcarii w r. 1901.

Na 50-lecie ogłoszenia dogmatu o Niepokalanym Poczęciu wydał św. Pius X dn. 2 kwietnia 1904 r. encyklikę *Ad diem illum* i mówi w niej, że Matka Najśw. uczestniczy w królewskim triumfie Chrystusa, gdyż wzięła udział w zbawczym dziele Syna. Ten tekst wyjaśnia tradycyjny tytuł „Marii Królowej Miłosierdzia“.

W liście ap. z dn. 4. VIII. 1908 r. „Haerent animo“ na 50-lecie swego kapłaństwa, św. Pius X poleca całe duchowieństwo Dziewiczej Matce, Królowej Apostołów, zatwierdza tytuł „Regina Cleri“ i nadaje 300 dni odpustu za odmówienie aktu „Regina cleri, ora pro nobis“.

Kiedy O. G e b h a r d SMM., prosił dn. 24. XII. 1907 r., ażeby poświęcić świat Niepokalanemu Sercu Marii, tak jak Leon XIII poświęcił Najśw. Sercu Jezusa, Papież odpowiedział, że nic nie mogło mu sprawić większej radości jak ta prośba.

W r. 1910 zatwierdzając V Międzynarodowy Kongres Maryjny w Salzburgu od 18—21 VIII, wyraża święty Papież pragnienie, aby cały świat poświęcił się Maryi jako Matce i Królowej świata.

Pontyfikat Benedykta XV przypada na okres I wojny światowej. Papież ten całą ufność pokłada w Królowej Pokoju i Jej, tej niekoronowanej Matce, Królowej Męczenników, poleca cały świat walczący. W liście do Kard. Gaspariego z dn. 5. V. 1917 r. poleca dołączyć wezwanie „Królowo Pokoju“ do Litanii Loretiańskiej, wreszcie sam układa modlitwę o pokój: *O Dio di bonta* błagając: *Dziewico Niepokalana, Królowo Serc przybądź do dzieci i pozwól im postyszeć głos matki...*⁵

Pontyfikat Piusa XI jest o wiele bogatszy w wypowiedzi maryjne tak pod względem ilości jak i treści. Roschini wymienia 46 dokumentów maryjnych wydanych przez tego Papieża od r. 1922—1928. Nie wszystkie odnoszą się do atrybutu królewkości Matki Bożej. Szczególne znaczenie ma *Lux veritatis* (op. omn. z 25. XII. 1931 r.) wydana na uczczenie 500-lecia Soboru Efezkiego, ku uczczeniu Macierzyństwa Matki Bożej. Ojciec święty mówi, że z Macierzyństwa Bożego spływa na Maryję szczególna łaska i godność. Jedność Kościoła została powierzona Maryi Królowej⁵.

⁵ „At pondiare praesertim beneficium exoptamus, idque maximi quidem ponderis, auspice coelesti Regina, ab omnibus implorari. Scilicet, quae

W encyklice *Rerum Ecclesiae* z 28. II. 1926 r. mówi Pius XI o specjalnej roli Maryi Królowej Apostołów w akcji misyjnej⁶.

W dniu 9. V. 1926 r. zwraca się do dwu tysięcy członków Sodalicji Mariańskich i przypomina, że Chrystus w swej agonii na Krzyżu zostawił nam jako ostatni testament miłości — myśl i pamięć o Maryi Matce i Królowej, Pani nieba i ziemi — ludzi i aniołów.

W enc. *Mortalium animos* z dn. 6. I. 1928 r. Matka Boża króluje z innymi Świętymi razem z Chrystusem, jest jednakże ponad Świętych wyniesiona.

W szeregu innych dokumentów nazywa Pius XI Maryję „Królową i Panią nieba i ziemi, ludzi i aniołów, Matką Łaski Bożej... Pogromczynią wszystkich herezji. Królową Irlandii, Niepokalaną Królową Pokoju, Królową Królestwa Polskiego⁷.”

Przemówienie radiowe do Lourdes dn. 28. IV. 1935 r. kończy Papież modlitwą „*Niepokalana Królowo Pokoju — zmiłuj się nad nami — módl się za nami — wstaw się za nami. O Matko Miłosierdzia, któraś tyle współcierpiała i jako Współodkupicielka asystowałaś swemu Najdroższemu Synowi — jakby na ołtarzu krzyża*“.

Popierał również Pius XI gorąco budowę katedry pod wezwaniem Królowej Wszechświata w Port-Saidzie i wezwał wiernych tamtejszej diecezji do włączenia inwokacji „Regina Mundi” do Litanii Loretańskiej.

Pius XII pod względem doktrynalnego ujęcia nie ma równego. Dał syntezę maryjną poczynawszy od enc. *Mystici Corporis*. Najbogatsza w treść jest *Ad coeli Reginam*. Największe znaczenie ma niewątpliwie ogłoszenie dogmatu o Wniebowzięciu Najśw. Maryi Panny, ale niejednokrotnie podkreśla też i królewskość Maryi. Po wielu dyskusjach nad doktryną maryjną Piusa XII, O. Bertetto OSB konkluduje, że Pius XII oświetlił przede wszystkim królewskość Maryi, o czym świadczy poświęcenie rodzaju ludzkiego Niepokalanemu Sercu Najśw. Maryi Panny. Królewskość Matki Bożej występuje w całym blasku w świetle prawdy o Wniebowzięciu. Pius XII często daje Matce Bożej tytuł Królowej i to w ściśle-

tam ardenti pietate a dissidentibus orientis populis admetur ac colitur, ne patiaturs ipsa ut ab Ecclesiae unitate adeoque a Filio suo, cuius nos in terris vice fungimur, misere iidem aberent atque adhuc semper abducantur“ (A. A. S. 23, 1931, s. 513).

⁶ „Communiibus autem benigne advideat foveatque coeptis Sanctissima Regina Apostolorum Maria, quae cum homines universos in Calvariae habuerit materno animo suo commendatos, non minus eos fovet ac diligit, qui se fuisse ab Christo Jesu redemptos ignorant, quam qui ipsius redemptionis beneficio fruuntur feliciter“ (A. A. S. 18, 1926, s. 83).

⁷ 21. I. 1928: „Quam praecellentem“ do Kard. Nasalli Rocca; 15. VIII. 1932 „Solemne semper“ do Kard. Schustera; 26. VI. 1932 Przemówienie radiowe na zakończenie Kongresu Eucharystycznego w Irlandii; 28. I. 1933 Auspicatus prefect do Kard. Beneta, legata w Lourdes na jego 75 urodziny; 15. VIII. 1933 na kanonizację bł. Joanny Thouret; 2. VII. 1933 na kanonizację bł. Bernadety.

szym tego słowa znaczeniu i w oparciu o solidną podbudowę teologiczną. Pod tym względem przewyższa swoich poprzedników.

W przemówieniu do kobiet włoskich Akcji Katolickiej dn. 6. X. 1940 Pius XII wzywając kobiety do czystości poleca do oparcia czystości na kulcie eucharystycznym i na pobożności maryjnej, mówi przy tym, że Kościół i Aniołowie pozdrawiają Matkę Bożą imieniem Królowej i Matki. Poświęcenie świata Niepokalanemu Sercu N.M.P. w dniu 31 października 1942 r. przez Piusa XII było epokowym zdarzeniem. Formuła konsekracji wyraża prawdziwie królewskie dzieło Maryi. Uderza analogia do aktu poświęcenia ludzkości Najśw. Sercu Jezusa. I jeden i drugi akt podkreśla i uznaje suwerenność i panowanie tak Chrystusa jak i Jego Matki Maryi, jednak w zależności od Chrystusa.

Jeszcze mocniej podkreślił to Pius XII w przemówieniu radiowym *Benedito seja o Senhor* w dniu 13. II. 1946 r. z okazji uroczystej koronacji Matki Boskiej Fatimskiej przez legata papieskiego, kardynała Masella w Fatimie. Jezus jest Królem od wieków tak z racji swej natury jak z mocy prawa jego zwycięstwa nad szatanem. Przez Niego i z Nim i w zależności od Niego Maryja jest Królową Łaski przez boskie pokrewieństwo i na mocy prawa zwycięstwa i przez szczególne wybranie. W ten sposób ustala Ojciec św. teologiczny fundament królewskiej godności Matki Bożej. Godność ta opiera się na Jej transcendentalnej wzniosłości, Jej piękności, Jej nieporównanej wielkości, na ścisłym związku z Trójcą Najśw., na Jej Macierzyństwie Bożym, na łączności ze Zbawcą w dziele Odkupienia, na rozdawnictwie łask.

Epilog encykliki *Mystici Corporis* z dn. 29. VI. 1943 r. można nazwać mariologią w miniaturze. Papież ujmuje tutaj syntetyczny udział Matki Najśw. w Boskim planie Odkupienia od Niepokalanego Poczęcia poczynszy aż do Jej ukoronowania w niebie. Mówiąc o współdziałaniu Matki Bożej z Chrystusem w Ofierze Krzyżowej stwierdza, że stała się Królową Męczenników⁸. Kończy Papież encyklikę tymi słowami: „*Ipsa igitur omnium membrorum Christi Sanctissima Genitrix, cuius Cordi Immaculato fidenter omnes homines consecravimus, et quae nunc in coelo corpori animique gloria residet unaque simul cum Filio suo regnat, ab eo efflagitando contendet, ut uberrimi gratiarum rivuli ab excelso Capite in omnia mystici Corporis membra haud intermisso ordine deriventur, itemque praesentissimo patrocinio suo, sicut anteaetis temporibus, ita in praesens Ecclesiam tueatur, eique atque universae hominum communitate tandem aliquando tranquilliora a Deo tempora impetret*”⁹.

⁸ „*Ipsa denique immensos dolores suos forti fidentique animo tolerando, magis quam Christi fideles omnes, vere Regina Martyrum adimplevit ea quae desunt passionum Christi pro corpore eius, quod Ecclesia ac mysticum Christi Corpus e scisso Corde Salvatoris nostri natum, eadem materna cura impensaue caritate prosecuta est, qua in cunabulis puerulum Jesum lactantem refovit atque enutrivit*“ (A. A. S. 35, 1943, s. 248).

⁹ A. A. S. 35, 43, p. 248.

Pius XII akcentuje bardzo mocno królowanie Maryi wespół z Synem. Maryja jest matką wszystkich członków Ciała Mistycznego i w konsekwencji tego jest nierozłącznie związana z dziełem odkupienia i uświęcenia ludzkości przez Chrystusa. Jak Chrystus przez swą śmierć na Kalwarii stał się prawdziwie zwycięskim Królem, tak Maryja jako Królowa Męczenników uczestniczy aktywnie w zwycięstwie. I jak Chrystus jako Król panuje triumfalnie w niebie, tak Maryja Królowa króluje w niebie ze swym Synem.

Epilog encykliki *Mystici Corporis* suponuje doskonałą paralelność między Chrystusem Królem i Maryją Królową — tak w walce jak i w zwycięstwie.

Po ogłoszeniu dogmatu o Wniebowzięciu i po wydaniu bulli *Munificentissimus Deus* 1. XI. 1950, ogłosił Pius XII homilię o Wniebowzięciu wspominając Królowę Świata. „Wierzimy gorąco w Twoje triumfujące Wniebowzięcie, razem z ciałem, kiedy zostałaś uznana jako Królowa przez wszystkie chóry anielskie i zastępy świętych. Wierzimy wreszcie, że królujesz w chwale, odziana w słońce i gwiazdy — i jesteś po Jezusie radością i blaskiem Aniołów i Wszystkich Świętych“¹⁰.

W uzupełnieniu do dokumentów o Wniebowzięciu, w epilogu encykliki o Mistycznym Ciele i w poświęceniu rodzaju ludzkiego Najśl. Sercu Maryi użył Pius XII wiele określeń, które wyrażają Jego przekonanie o królewskości Maryi. Mówi o Niej jako o „Królowej Rodziny“. W czasie wojny wzywa Ją jako Królowę Pokoju i Miłosierdzia. Nazywa Ją też „Wspaniałą, Dostojną Panią Kościoła walczącego, cierpiącego i triumfującego“, „Królową Świętych“, „Nauczycielką każdej cnoty, miłości, wiary, mądrości i świętej ufności“. W miesiącu maju mówi, że trzeba Ją czcić jako Królowę. „Jak Jezus Chrystus jest Królem świata i Panem nad pany... tak Jego droga Matka Maryja jest uczczona jako Królowa świata przez wszystkich wierzących i otrzymała ogromną władzę pośrednictwa u Boga“¹¹. Nazywa ją też Pius XII Królową Matek, Królową Kleru, Królową Niepokalaną. Te określenia i wezwania płyną wprost z serca Wielkiego Papieża. Można by powiedzieć, że królewskość Maryi zawarta była w Jego sercu.

Rok maryjny 1954 ku Jej czci też podkreślił Jej królewskie władanie. Encyklika *Fulgens Corona* suponuje, że Maryja jest Królową¹². Również modlitwa na Rok Maryjny nazywa Ją Królową. Ukoronowaniem wszystkich wypowiedzi Kościoła na temat królewskości Maryi jest encyklika *Ad Coeli Reginam* Piusa XII. Ogłoszenie jej poprzedził dynamiczny ruch wśród wiernych i biskupów wszystkich krajów. Już za Leona XIII

¹⁰ A. A. S. 42, 1950, s. 779—82.

¹¹ A. A. S. 97, 1945, s. 284—295.

¹² „...fere omnino confisi ut per indictum Marialem Annum undique Matrem Nostram supplices admoveantur preces, quibus a praesenti ac valido eius patrocinio id potissimum impetretur“ (A. A. S. 45, 1953, s. 590).

uczestnicy pierwszego francuskiego kongresu maryjnego w 1900 r. w Lyonie zwrócili się do Stolicy Apostolskiej z prośbą o poświęcenie całej ludzkości Matce Bożej Królowej Wszechświata, o ustanowienie dorocznego święta Jej Królestwa powszechnego i przyznanie mu specjalnego oficjum mszalnego i brewiarzowego i o dodanie do Litanii Loretańskiej wezwania „Regina Mundi ora pro nobis“.

Od początku XX w. z całego katolickiego świata płynęły liczne prośby i żądania do Stolicy Św. Narodowe Kongresy we Fryburgu w 1902 r., w Rzymie 1904 r., w Einsiedeln w 1906 r., w Trewirze w 1917 r. torowały drogę prawdzie o Królewskości Matki Bożej.

Począwszy od 1906 r. przystąpiono do teologicznego opracowania tego zagadnienia. Pius X oświadczył, że sprawę należy przedstawić Kongregacji św. Oficjum. Spodziewano się, że ogłoszenie Królewskości Maryi nastąpi w 1500 rocznicę Soboru Efeskiego. W r. 1931 jednak ukazała się encyklika *Lux Veritatis* Piusa XI, która tę sprawę pomijała. W r. 1932 i 1933 doroczne zjazdy mariologów holenderskich i flamandzkich, a w roku 1932 francuskie Stowarzyszenie Studiów mariologicznych zajęły się tym zagadnieniem. W r. 1933 powstał ruch tzw. *Pio Movimento Internazionale Pro Regalitate Mariae*, którego duszą i organizatorem stał się Mons. Alfonso M. de Sanctis. Dn. 8. XI. 1942 r. na prywatnej audiencji Roschiniego u Papieża, Pius XII pobłogosławił temu ruchowi. W r. 1946 odbyła się audiencja dla wszystkich członków ruchu. Roschini razem z członkami Komitetu przedstawił Papieżowi cztery tomy maszynopisu zawierającego tysiące zgłoszeń kardynałów, arcybiskupów, biskupów, przełożonych zakonów, rektorów uniwersytetów itp. Od r. 1946 liczba członków ze wszystkich krajów katolickich wzrasta. Przyłączyły się do tego ruchu również i zakony żeńskie. Organem ruchu stała się w r. 1948 *La Rivista La Regalita di Maria* kierowana przez Roschiniego. Do tego ruchu dołączył się Ośrodek Maryjny kanadyjski. Biskupi Kanadyjscy złożyli prośbę u stóp Stolicy Apostolskiej o ogłoszenie królewskości Matki Bożej i załączyli 2 miliony podpisów ze wszystkich środowisk.

Dom Bertelle SDB.¹³, wskazuje na trzy dokumenty maryjne Piusa XII: radiowe przemówienie z dn. 13. V. 1940 r. na koronację Matki Boskiej Fatimskiej, Encyklikę A. C. R. z 11 października 1954 r. na ustanowienie uroczystości Matki Bożej Królowej Świata na 31 maja, i przemówienie z dn. 1. XII. 1945 r. na koronację obrazu *Salus Populi Romani* w bazylice św. Piotra.

W przemówieniu radiowym podkreślił papież, że Maryja jest Królową przez łaskę, przez boskie pokrewieństwo (*Parantela divina*) jest zjednoczona z Trójcą Świętą (*o vere Regina*) — jest również Królową przez szczególne wybranie — (*per Lui, con Lui subordinamente a Lui*).

W przemówieniu na koronację obrazu *Salus Populi Romani* Papież

¹³ II Magisterio Mariano di Pio XII.

poucza, że królewskości Matki Bożej nie należy pojmować analogicznie do królowania w sensie politycznym, lecz w sensie ponadziemskim, duchowym. Wynika to z Jej „Fiat“ i daje gwarancję jedności i pokoju świata. Jest gwarancją męstwa i odpowiedzialności własnej, mobilizuje wszystkie siły dobra i siły ducha.

Encyklika A. C. R. jest dokumentem doktrynalnym o wyjątkowym znaczeniu, ilustruje bowiem wszystkie aspekty królewskiej godności Maryi, Jej szczególnej misji jako Matki Wszeczeńswiata, Matki Stwórcy Stworzenia i Pośredniczki między Stwórcą a stworzeniem. Papież stwierdza, że już od pierwszych wieków Kościoła lud chrześcijański zanosił do Królowej Niebios błagalne modlitwy oraz pienia chwały i czci, czy to wtedy, kiedy był przejęty radością, czy też tym bardziej, gdy był narażony na ciężkie udręki. — Trzy motywy skłoniły Piusa XII do wydania tej encykliki i ustanowienia święta Matki Boskiej Królowej: osobista pobożność, zamknięcie Roku Maryjnego i pragnienie spełnienia próśb wszystkich narodów.

Encyklika zapewnia, że nie podaje jakiejś nowej prawdy, ale bardzo starą i bardzo żywą w Kościele, opartą o tradycyjne fundamenty. *Lud chrześcijański w minionych czasach nie bezpodstawnie wierzył, że ta, z której narodził się Syn Najwyższego, „Który będzie królował w domu Jakubowym na wieki“ (Łuk. 1, 32), „Księżę Pokoju“ (Iz. 9, 6), „Król Królów i Pan Panujących“ (Ap. 19, 16), otrzymała w porównaniu i innymi stworzeniami bożymi szczególne przywileje i taski. Widział także ścisłą więź, która łączy Matkę z Synem, stąd poznał on z łatwością królewskie ponad wszystko wyniesienie Bożej Rodzicielki. Również poważny dokument stanowią wypowiedzi Ojców Kościoła oraz księgi liturgiczne... Podstawę teologicznych argumentów stanowią dogmaty o Macierzyństwie Bożym i o Współodkupieniu.*

Enc. A. C. R. określiła podstawę i sens i wskazała sposób jak należy rozumieć królewskość N. Maryi Panny. Nazwa ta nie jest bynajmniej jakąś hyperbolą, podyktowaną żarliwą pobożnością. Encyklika szuka oparcia u teologów przeciwko dewiacjom i egzageracji pobożności prywatnej, bierze jednak pod uwagę bogatą i sugestywną tradycję. Wskazuje jednak przede wszystkim na udział Maryi w Odkupieniu. Nie można by proklamować królewskości Maryi bez afirmacji Jej współodkupienia. „Stabat Sancta Maria Coeli Regina et Mundi Domina juxta Crucem Domini Nostri Jesu Christi Dolorosa“. Encyklika podkreśla dwa aspekty królewskości Maryi: wyniesienie ponad wszystkie stworzenia i potężny wpływ na ludzkość. Pierwszy wynika z Macierzyństwa Bożego, drugi ze współodkupienia. Warto by też zaznaczyć, że tak jak potężny ruch w całym Kościele nie-łako od dołu doprowadził do ogłoszenia. A. C. R., tak też jej ogłoszeniu odpowiedziało potężne echo. Na szczególną uwagę zasługuje kongres w Walencji w Hiszpanii od 29. VIII — 3. IX. 1955 r., którego głównym tematem była królewskość N. M. P. w oparciu o encyklikę A. C. R. Wśród

szeregu tematów poruszono też wartości ascetyczne poświęcenia się Maryi, teologiczne (przez Maryję pewniejsze jest oddanie się Bogu) i psychologiczne (gdyż uczuciowo jest bliższe i łatwiejsze). Encyklika A. C. R. mimo teoretycznego charakteru za punkt wyjścia bierze tradycję i wiarę, a dając głębokie uzasadnienie teologiczne uszlachetnia formy kultu. Głębokie przemyślenie encykliki A. C. R. tłumaczy fakt dlaczego Kościół dziś wkroczył w fazę mariologiczną.

Kraków

ZOFIA ORAWA

O. Franciszek Malaczyński OSB, Tyniec

POPRAWIONY TEKST LITANII LORETAŃSKIEJ

W numerze 3 naszego pisma z roku 1958 ogłosiłem artykuł „O nowy przekład Litanii Loretańskiej”. Artykuł zwracał uwagę na konieczność poprawienia przekładu szeregu wezwań, które wskutek zmian języka polskiego są błędnie rozumiane i komentowane.

Dyrektwy Stolicy Świętej domagają się zastosowania w tekstach rytuału współczesnego języka literackiego zrozumiałego dla wiernych. W tym duchu opracowano teksty nowego rytuału dla Polski i litanii, które stanowią jego część. Ze względu na największą popularność Litanii loretańskiej; poprawienie jej tekstu wymagało zainteresowania tą sprawą szerszego kręgu osób. To właśnie było celem artykułu.

Wszyscy księża, którzy po opublikowaniu tego artykułu napisali do redakcji, uznawali potrzebę zmian. Oto kilka opinii:

Proboszcz z diecezji katowickiej:

„Z prawdziwym zadowoleniem przeczytałem w ostatnim numerze Waszego czasopisma artykuł „O nowy przekład Litanii loretańskiej”. Ucieszyłem się bardzo, że nareszcie ktoś poruszył tę sprawę. Sam już chciałem prosić Was o poruszenie tej sprawy. Przecież nasze trzy inwokacje „Naczynie duchowne“, „Naczynie poważne“, „Naczynie osobliwego nabożeństwa“ były słowami bez jakiegokolwiek zrozumienia...”

Proboszcz z diecezji krakowskiej:

„Zmiany jakie Ojciec proponuje w Litanii loretańskiej bardzo słuszne i konieczne... Wiele takich „osobliwości“ mamy w naszym życiu obrzędowym, które oby za przyczyną wszystkich świętych Janów podczas nowego pontyfikatu w dalszym ciągu były usuwane z korzyścią duchową dla wiernych“.

Kapłan — jubilat b. diecezji łuckiej:

„Z prawdziwą radością przeczytałem artykuł „O nowy przekład Litanii loretańskiej“. Może Bóg miłosierny pobłogosławi Ojcu i uda mu się zwalczyć bezmyślny upór miłośników starego języka. Tyle szkody wyrządzili sprawie Bożej“.

Podobnie inni.

Piszący na ogół proponowali zmiany dalej idące. Np.: Tłumaczenie „Virgo“ stale przez „Dziewica“. Całkowite usunięcie wyrazu „Naczynie“. Proponowano także inne ujęcia słowne. Zwrócono uwagę, że polski tekst